

เมื่อสายน้ำแห่งพรมแดน นำแม่ “ต่างชาติ” มาคลอดบุตรที่ เลย

ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนการก่ที่เกิดจากมารดาต่างชาติในจังหวัดเลยเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แม้จำนวนการคลอดโดยรวมของทั้งจังหวัดจะลดลง สะท้อนภาพความเปลี่ยนแปลงของประชากรชายแดนไทย-ลาว

1,783

การก่เกิดจากมารดาต่างชาติ สะสม 5 ปี
จากทั้งหมด 12,404 การคลอดในจังหวัด

4.3 เท่า

สัดส่วนมารดาต่างชาติต่อการคลอดทั้งหมด
เพิ่มขึ้นจาก 5.2% (ปี 2565) เป็น 22.0% (ปี
2569)

96%

ของมารดาต่างชาติทั้งหมดคือสัญชาติลาว
รองลงมาก็คือเมียนมาและกัมพูชา

เส้นทางที่สวนทางกัน

ขณะที่จำนวนการคลอดโดยรวมของจังหวัดเลยลดลงทุกปี สัดส่วนของมารดาต่างชาติกลับไต่ระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เหมือนสับเขาค่อย ๆ ยกตัวสูงขึ้นทุกปี

สัดส่วนการคลอดของมารดาต่างชาติ ต่อการคลอดทั้งหมด

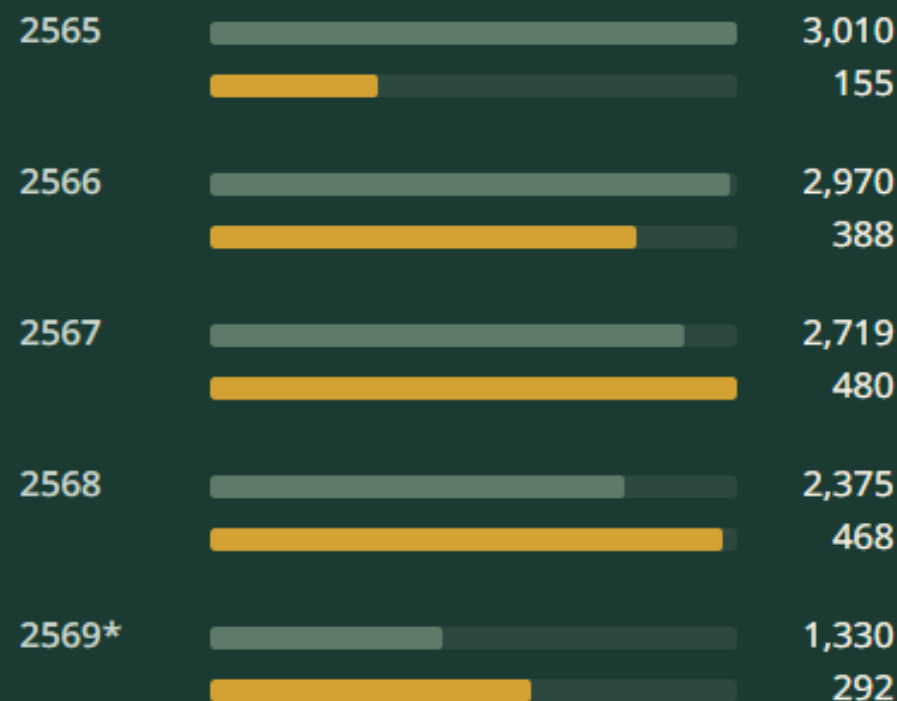
หน่วย: % ของการคลอดทั้งหมดในแต่ละปี

*ปี 2569 เป็นข้อมูลเพียง 9 เดือน (ต.ค. 2568 – มิ.ย. 2569) จึงยังไม่ใช่อัตราเต็มปี

จำนวนการคลอดทั้งหมด vs. มารดาต่างชาติ

หน่วย: ราย ต่อปี

■ คลอดทั้งหมด ■ มารดาต่างชาติ

แม่จากอีกฝั่งโขง

เกือบทั้งหมดของมารดาต่างชาติที่คลอดบุตรในจังหวัดเลยถือสัญชาติลาว สอดคล้องกับที่เลยมี
พรมแดนติดต่อกับแขวงต่าง ๆ ของ สปป.ลาว ยาวกว่าจังหวัดใดในภาคอีสาน

- ลาว
1,710 ราย จาก 5 ปี
- เมียนมา
64 ราย จาก 5 ปี
- กัมพูชา และ จีน
9 ราย จาก 5 ปี (กัมพูชา 8, จีน 1)

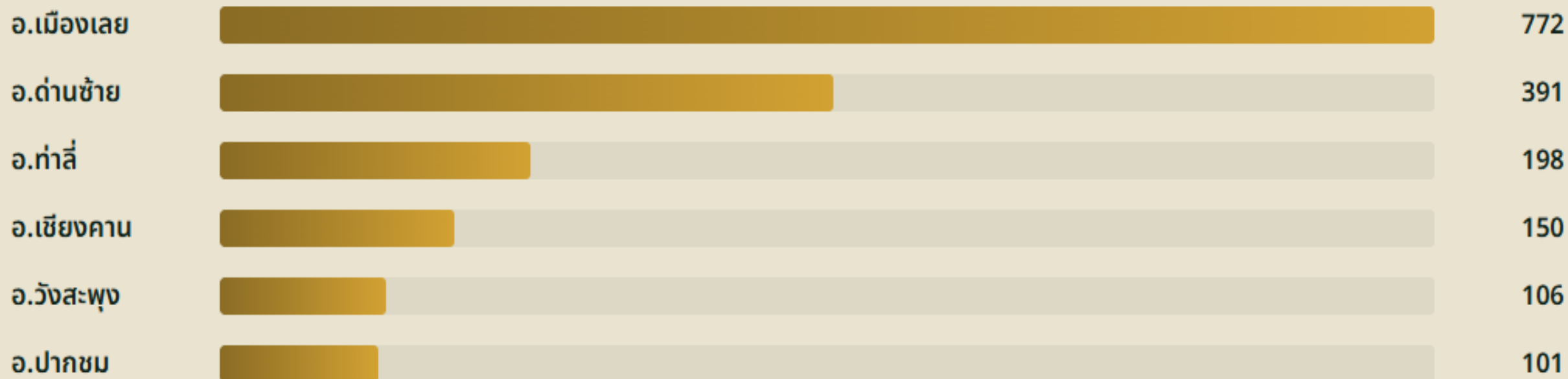
95.9%

3.6%

0.5%

พื้นที่ชายแดนนำโด่ง

อำเภอเมืองเลยและด่านซ้ายมีจำนวนมารดาต่างชาติมากที่สุดสูงสุดในจังหวัด ทั้งสองอำเภอนี้ เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลชุมชนขนาดใหญ่และอยู่ใกล้จุดผ่อนปรน/ด่านชายแดน ไทย-ลาว

ผลรวม 6 อำเภอ = 1,718 ราย หรือคิดเป็น 96% ของมารดาต่างชาติทั้งหมดในจังหวัด (อีก 8 อำเภอรวมกันมีเพียง 65 ราย ใน 5 ปี)

อ่านตัวเลขให้ลึกขึ้น

สามข้อสังเกตเชิงนโยบายที่ซ่อนอยู่ในชุดข้อมูลนี้

บิดาไทยเป็นส่วนน้อยที่ค่อนข้างคงที่

ตลอด 5 ปี มีเด็กที่เกิดจากมารดาต่างชาติและบิดาไทยรวม 328 ราย หรือราว 18% ของการคลอดโดยมารดาต่างชาติทั้งหมด สัดส่วนนี้ค่อนข้างคงที่ทุกปี แม้จำนวนมารดาต่างชาติจะเพิ่มขึ้นมาก แสดงว่าการเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากครอบครัวไทย-ต่างชาติเป็นหลัก

ปี 2567 คือจุดพีค ไม่ใช่ปี 2569

จำนวนสัมบูรณ์ของมารดาต่างชาติสูงสุดในปี 2567 ที่ 480 ราย ก่อนลดลงเล็กน้อยในปี 2568 แต่ สัดส่วน ต่อการคลอดทั้งหมด ยังคงไต่ขึ้นต่อเนื่อง เพราะฐานการคลอดของประชากรไทยในพื้นที่หดตัวเร็วกว่า

กระดูกตัวตามแนวชายแดน

6 อำเภอชายแดนและอำเภอเมืองรับภาระ 96% ของการคลอดโดยมารดาต่างชาติ สะท้อนความจำเป็นด้านล่ามภาษา ระบบสิทธิรักษาพยาบาล และการวางแผนกำลังคนสาธารณสุขที่ควรเน้นเฉพาะจุดมากกว่าเกลี่ยเท่ากันทั้งจังหวัด

ปี 2568 จังหวัดเลย พบ “พ่อทิพย์” 1 ราย ณ ปากชม

- หญิงชาวลาว อายุ 31 ปี ครรภ์ที่4 สามีจริงๆเป็นลาว แต่มาอาศัยอยู่ประเทศไทยเป็นเวลานาน จึงมีความคิดที่อยากให้ลูก มีสิทธิ สัญชาติไทย จึงคุยกับเพื่อนบ้านที่เป็นคนไทย อยู่หมู่บ้านใกล้เคียงกันและสนิทสนมกัน เอามาเป็นพ่อตั้งแต่เริ่มฝากครรภ์ เจาะเลือด ANC จนถึงคลอด
- ไปแจ้งเกิดที่อำเภอปากชมกับนายทะเบียนจนแจ้งเกิดได้สำเร็จ แล้วพ่อคนไทยก็ไปทำงานต่างจังหวัดโดยไม่ได้สนใจลูกเมีย
- แต่ด้วยความสงสัย และการสังเกต ของเจ้าหน้าที่พยาบาลหลังคลอดของ รพ.ปากชม ถึงพฤติกรรมของคนเป็นพ่อ ไม่อุ่ม ไม่จับลูกเลย แต่คนที่เฝ้าไข้และดูแลลูก อุ้มลูก เป็นชายอีกคน จึงสอบถามข้อมูลแต่เขาให้ข้อมูลว่าเป็นน้องชายของพ่อเด็ก ปฏิเสธอยู่นานหลายวันจน จนท.ไม่คลายความสงสัยจึงแจ้งไปยังนายทะเบียนว่ากรณีนี้น่าสงสัย
- นายทะเบียนเรียกสอบ จนรับสารภาพ และยึดใบเกิดเป็นโมฆะ

ที่มาข้อมูล: ข้อมูลการคลอด 5 ปีย้อนหลัง จังหวัดเลย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย) · ปีงบประมาณ 2565-2569

หมายเหตุ: ปี 2569 นับเฉพาะเดือน ต.ค. 2568 – มิ.ย. 2569 (9 เดือน) ยังไม่ใช้ข้อมูลเต็มปีงบประมาณ · ตัวเลข "มารดาต่างชาติ" นับตาม

สัญชาติมารดาที่ระบุในทะเบียนการคลอด